

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за інтернет-ресурсами)

15.06.2026

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

На фінальний пітчінг «Тисячovesни» планують запросити сім тисяч гостей. – Ірина Семенюта

Держмистецтв у рамках «Тисячovesни» отримало 870 заявок: найбільший попит – на сучасну музику. – Ірина Семенюта

До 90% авансу та щоквартальна звітність: як працюватиме фінансування проєктів «Тисячovesни». – Ірина Семенюта

ПриватБанк, Mastercard та Мінкульт запускають цифрові платіжні технології в об'єктах культурної спадщини. – Микола Шмигін

Києво-Печерська лавра, Мистецький арсенал та кіностудія Довженка пошкоджені

Будинок органної і камерної музики у Дніпрі пошкоджений внаслідок атаки росії. – Валерія Буняк

«Найстрашніше – пошкоджений інструмент» – директор Будинку органної та камерної музики про наслідки атаки рф по Дніпру. – Ірина Руденко, Антон Сіренко

росіяни обстріляли Харків безпілотниками та ракетами. Є поранені та загиблі. – Олексій Содома

Києво-Печерська лавра, кіностудія Довженка та музеї: які культурні споруди в Україні постраждали від російської атаки. – Оксана Заблоцька

Нічна атака рф: Україна ініціює процедури в ЮНЕСКО через удар по Лаврі, Зеленський закликає посилити ППО. – Катерина Бельмас

Нацкомісія у справах ЮНЕСКО закликала міжнародну спільноту посилити тиск на росію через удари по культурних установах. – Поліна Горлач

«Для Франції це як бомбардування Нотр-Даму»: міністри ЄС відреагували на обстріл Києво-Печерської лаври. – Олена Абрамович

«Для рф немає нічого святого»: як світ реагує на удар по Києву. – Надія Собенко

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Зеленський запровадив санкції проти російських пропагандистських медіа та суддів. – Діана Горон

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

Вулиці Амеліної, Світличної і станція Стуса – Харків готується до перейменувань

В Одесі орендаря Літнього театру просять прибрати російські написи та зображення Віктора Цоя. – Христина Янак

Мовні питання

Комітет гуманітарної та інформполітики обговорив забезпечення цілісності державної мовної політики під час вступу в ЄС. – Світлана Остапа

Зеленський підписав закон про вилучення російської мови з-під захисту Європейської хартії

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

Церкву на Прикарпатті розпишуть за мотивами косівської мальованої кераміки. – Ірина Оліщук

Апгрейд реальності. Як підлітки запускають зміни у громадах у межах Молодіжного банку ініціатив

Благодійність

«Курган & Agregat» зібрав 3,6 млн грн для ЗСУ під час київського концерту. – Віолетта Луньова

У Львові за ініціативи FESTrepublic та blago відбувся масштабний концерт «Жадан і Собаки»

Фестивалі

Atlas, «ІСКРА» і рок просто неба: 13 музичних фестивалів літа в Україні. – Аліна Колотєєва

Книжки, ігри та читання: що готує Дитячий Форум 2026 у Львові. – Зоряна Шейгец

У Ірландії – новий творчий і літературний фест The Binding. Українців особливо запрошують до участі

Театр

«Леополіс», «Харківська абетка», «Імперія маст дай»: літні прем'єри та фестивалі театрів України. – Вікторія Котенок

У Дніпрі створять масштабний мюзикл про життя та таємниці родини Моцарта. – Юлія Дон

Музика

Луцьк об'єднає Литву й Україну: на сцені драмтеатру покажуть проєкт «Створення світів»

У Харкові відкривається новий музичний простір M22. – Олексій Содома

Візуальні мистецтва

«Фотоальбом Донеччини» – проєкт «Гарелеї Неотодрешь»

Полюбити кривизну: Запоріжжя від міста-заводу до центру сучасного мистецтва. – Марія Шамич

У Луцьку відновили скульптуру кликуна Книжка, яку вкрали п'ять років тому. – Ірина Воротна

Відомий на Кіровоградщині художник створив мурал у Дніпрі. – Галина Шевченко

Кіномистецтво. Кінопрокат

Фестиваль Docudays UA оголосив цьогорічних переможців. – Діана Горон

Docudays UA-2026: антикатолицькі скандали, окопні щоденники та право на смерть. – Дмитро Десятерик

Митець на війні: ширші контексти документальної стрічки «Блаженні» Андрія Лисецького. – Олександр Поворозник

«Тиха повінь»: луна війн, сила віри та невтрачений рай. – Дмитро Десятерик

В Україні стартував 13-й «Чілдрен Кінофест». – Марина Пилипенко

«Чілдрен Кінофест» відкрив конкурс для кінотворців від 6 до 14 років. – Марина Пилипенко

Великий екран для маленьких режисерів: як Дитячий кіноконкурс «Чілдрен Кінофесту» перетворює дитячі мрії на справжній кінематограф

Топ-10 фільмів фестивалю «Миколайчук Open». – Наталка Горішня

У Чернівцях пошкодили кінотеатр просто неба фестивалю «Миколайчук Open». – Марина Пилипенко

Кінофестиваль Sunny Bunny представить ретроспективу українського квір-кіно: які фільми покажуть. – Поліна Горлач

Проєкт фільму про 65-річного маріупольця відзначила найбільша платформа документалістів Центральної та Східної Європи. – Дарина Рубан

Стартували зйомки святкової комедії «Два Різдва, одна Леся»

«Сільпо» запускає літній кінотеатр просто неба у Києві та області

Література. Книговидання

[Книговидання у 2027 році можуть додати до програми «Тисячovesна»](#)

[Книжка «Аграфки» знову отримала European Design Awards 2026](#)

[Оповідання Андрія Куркова увійде до збірки букерівських лауреатів та номінантів. – Дар'я Лобанок](#)

[У Кракові надрукували антологію сучасної української новелістики трьома мовами](#)

[Англійською та нідерландською: нові переклади Ії Ківи й Олеся Ульяненка](#)

[У польському перекладі виходить збірка Сергія Жадана «Постійне місце проживання». – Оксана Мамченкова](#)

[Катерина Єгорушкіна зустрінеться з читачами в Стокгольмі. – Оксана Мамченкова](#)

[Видавничі червоні прапорці й динаміка аудиторії: Що говорили на Книжковому Арсеналі про просування літератури за кордоном. – Юлія Демченкова](#)

Музейна справа

[Національний художній музей України відновлюється після російського обстрілу. – Юрій Свиридюк](#)

[Порцелянова симфонія, що оживає: історія однієї династії, яку варто побачити. – Віолетта Луньова](#)

[Січові Стрільці у Києві за часів Гетьманського перевороту: десятки архівних світлин «ожили». – Юрій Мартинович](#)

[У Косівському музеї мистецтва Гуцульщини з'явилась експозиція для дорослих. – Наталка Горішня](#)

[Арцизький музей представив історію міста на міжнародному з'їзді у Штутгарті. – Софія Чебан](#)

[Царські ворота з Києво-Печерської лаври: приклад кураторської практики у Музеї Вікторії та Альберта](#)

Охорона культурної спадщини

[У Чернігові під шаром розписів XVIII століття знайшли живопис часів Мазепи. – Микита Кишиневський](#)

[Під старим пивзаводом у Мукачеві знайшли середньовічний палац XVI століття. – Микита Кишиневський](#)

[У Львові до Реєстру цінних мозаїк і керамічних панно внесли роботу художниці Ольги Безпалків. – Катерина Кадакова](#)

Читання

У книжковому сервісі LitCom тепер можна записувати аудіоремарки

Авторське право

російська співачка присвоїла собі відомий хіт Тіни Кароль. – Віолетта Луньова

Підтримка України у світі

«Ти вже не можеш просто повернутися назад»: як художник з Берліна через мистецтво відкривав для себе Донеччину. – Олександра Папіна, Лія Русик

У Будапешті скасували виступ російського скрипаля Вадима Рєпіна. – Марина Пилипенко

Загальні питання

На фінальний пітчінг «Тисячovesни» планують запросити сім тисяч гостей. – Ірина Семенюта

В рамках ініціативи «Тисячovesна» завершують перевірку документів за всіма напрямками – наразі опрацьовано понад 85% заявок. Оголошення проєктів, які пройшли технічний відбір, триватиме з 12 по 17 червня. Про це повідомила операційна директорка ініціативи «Тисячovesна» І. Шнейдер. Після оголошення результатів технічного відбору експерти розпочнуть оцінювання проєктів, а фінальним етапом стане пітчінг, який відбудеться 12–16 серпня та, за прогнозами організаторів, збере до семи тисяч гостей. За словами Шнейдер, на фінальному пітчінгу будуть присутні українські та міжнародні експерти, партнери, зіркові гості, представники держави й апліканти. «Загалом ми розраховуємо на те, що сім тисяч людей завітає на фінальний пітчінг. Це безпрецедентно по кількості гостей. Це буде п'ять насичених днів з 12 по 16 серпня: чотири дні чистих пітчінгів і п'ятий день – нагородження, обговорення і приємна урочиста подія. Пітчінг до 10 хвилин, до трьох людей від команди», – наголосила операційна директорка ініціативи. Вона також повідомила, що, окрім пітчінгу, для учасників і гостей підготують насичену супровідну програму, яка матиме як освітню, дискусійну складову, так і вечірню розважальну частину. Окрім того, Шнейдер розповіла про напрям аудіовізуального шоу та роликів, який став лідером за кількістю заявок – до нього подано 554 проєкти, серед яких не було жодного дебюту – лише експерти і професіонали. При цьому бюджет поданих заявок у шість разів перевищує бюджет самого напрямку. Також 37% проєктів мають бюджет від одного до трьох мільйонів гривень. Серед найпопулярніших тематичних категорій вона назвала мистецтво і творчість, подорожі, військову тематику та історію України. Докладніше:

<https://detector.media/community/article/250448/2026-06-12-na-finalnyy-pitchyng-tysyachovesny-planuyut-zaprosyty-sim-tysyach-gostey/>

Держмистецтв у рамках «Тисячovesни» отримало 870 заявок: найбільший попит – на сучасну музику. – Ірина Семенюта

До Державного агентства України з питань мистецтва та мистецької освіти подано 870 заявок за трьома напрямками: сучасна музика, перформативне та візуальне мистецтво. Про це повідомила голова Держмистецтв О. Россошанська під час зустрічі учасників спільноти «Тисячovesна». За її словами, загальний обсяг запитуваного фінансування перевищує 3 мільярди гривень при бюджеті в 1 мільярд гривень. Технічний відбір уже пройшли 688 проєктів, а 16% заявок подали дебютанти. Також вона відзначила високу частку проєктів для дитячої аудиторії та наголосила, що агентство особливо радіє заявкам від команд, які не лише хотіли б отримати допомогу від держави, а вже мають власний внесок і просять допомогти добудувати початі продукти або готові вкладатися в нові проєкти у форматі співфінансування. Аналіз географії проєктів, що пройшли технічний відбір, показав концентрацію заявок у столиці, однак, як підкреслила Россошанська, попри це зберігається активна участь

регіонів – заявки надійшли з 23 областей України. У напрямі перформативного мистецтва подано 314 заявок. Обсяг запитуваного фінансування перевищив 900 мільйонів гривень при бюджеті 400 мільйонів. Найпопулярнішим форматом стала театральна постановка – таких проєктів налічується 143. Також серед поданих ініціатив є опери, мюзикли, фестивалі, балети, хореографічні та циркові вистави. У цьому напрямі представлено 21 регіон. Найбільшим проєктом став «Січ. Різдвяна містерія» із Запоріжжя з бюджетом у 23,75 мільйона гривень. Найменшу заявку подала профспілка студентів зі Львова – 45 тисяч гривень. «Найважливіше – в цьому напрямку 26,9% проєктів для дитячої аудиторії. Це найвищий показник серед усіх напрямків Держмистецтв. Це свідчить про те, що культура сьогодні працює не лише з пам'яттю, а й з майбутнім», – зазначила Россошанська. У сфері сучасної музики зафіксовано найбільшу кількість заявок та найбільший обсяг запитуваного фінансування – 1,79 мільярда гривень при бюджеті 300 мільйонів. Найпопулярнішим продуктом став музичний альбом. Рекордсменом за кількістю поданих заявок став ФОП Радій Сівак, який подав 10 заявок. За словами голови агентства, усі вони пройшли технічний відбір. Водночас головною особливістю цього напрямку стали дебютні проєкти. Тут їх налічується 71, а кожна четверта заявка – 26% від загальної кількості – подана автором, який уперше виходить на такий рівень. У напрямі візуального мистецтва подано 226 заявок із загальним запитом на 639 мільйонів гривень при бюджеті 300 мільйонів. Найпопулярнішим форматом став виставковий проєкт – таких заявок нарахували 69. Россошанська наголосила, що характерною рисою цього напрямку є різноманіття форматів. Заявники представили понад 40 видів проєктів, серед яких класичні виставки, VR-інсталяції та дебютні кураторські проєкти. Окремо вона відзначила представників Харківської державної академії дизайну і мистецтв, які подали шість заявок, що стало рекордом серед закладів вищої освіти. Підсумовуючи результати, голова агентства зазначила, що третину всіх заявок присвячено темам стійкості, пам'яті та війни. Ще чверть проєктів стосується української ідентичності та спадщини. «18%, тобто кожна п'ята заявка – це для дітей і для молоді. Тобто це питання, з якими образами, з якою музикою, з якими героями буде зростати наше покоління. І тут найголовніше, щоб зараз ми всі якісно реалізовували наступні етапи конкурсу», – підкреслила вона. Докладніше:

<https://detector.media/community/article/250444/2026-06-12-derzhmystetstv-u-ramkakh-tysyachovesny-otrymalo-870-zayavok-naybilshyy-popyt-na-suchasnu-muzyku/>

До 90% авансу та щоквартальна звітність: як працюватиме фінансування проєктів «Тисячovesни». – Ірина Семенюта

Учасники державної програми «Тисячovesна» отримають попереднє фінансування в обсязі 80–90% вартості проєкту, а для комерційних культурних продуктів діятиме механізм часткового повернення прибутку державі до моменту відшкодування вкладених коштів. Про це розповіла директорка департаменту стратегічних комунікацій та промоції української культури Міністерства культури України Г. Красноступ під час зустрічі учасників

спільноти «Тисячovesна». За її словами, після ухвалення наказу Міністерства культури про визначення переможців учасникам не потрібно самостійно шукати контакти чи звертатися до відомства. «У нас є команда Центру захисту інформаційного простору України, спеціально виділені працівники центру. До кожного звернуться, наберуть, запросять по телефону», – зазначила Красноступ. «Ми готуємо з вами договір – договір підготовлено, ви його підписали. Відкриваємо рахунок у територіальному відділенні Державної казначейської служби. Вся команда наразі працює, щоб це було легко зробити, чіткий, простою мовою гайд, як працювати з казною», – каже вона. Після завершення цих процедур учасники отримають попередню оплату в розмірі від 80 до 90% фінансування проєкту. Водночас Красноступ повідомила, що щокварталу до 10 числа місяця, наступного за звітним періодом, необхідно подавати звіт та акт частково виконаних робіт до Центру захисту інформаційного простору. Вона застерегла, що у випадку отримання попередньої оплати, але неподання звітності кошти державного фінансування доведеться повернути. Після завершення виробництва культурного продукту та звітування перед Центром захисту інформаційного простору переможці отримуватимуть решту фінансування відповідно до умов договору. «Якщо це аудіовізуальні продукти, це або лінійні чи нелінійні суб'єкти у сфері медіа, або в кінотеатрі показ прем'єрний має відбутися. Що після цього? У нас вже є твори. Вже йде промоція, дистрибуція цих творів. Ми укладаємо ліцензійну угоду на некомерційне використання твору з кожним переможцем або власником. Якщо власність на цей твір передається іншому суб'єкту господарювання, ми укладаємо з ним відповідну ліцензійну угоду на некомерційне використання державою цього твору. І третій договір – це договір про часткове повернення прибутку або повернення прибутку. Цей договір всіх інтересує, він буде визначати механізм повернення прибутку державі, але не повного і тільки у разі, якщо ваш проєкт є комерційний, до прикладу, в прокаті. Умовно цей договір буде розподіляти прибуток 50/50, тобто від чистого прибутку – 50% державі, 50 – вам, до того часу, як не повертається частка, вкладена державою в грошах», – пояснила Красноступ. Вона також звернула увагу, що під час реалізації нинішніх проєктів уже розпочнеться підготовка наступного конкурсу – «Тисячovesна 2». Тому учасники можуть уже зараз замислюватися над новими ідеями. Докладніше:

<https://detector.media/community/article/250453/2026-06-12-do-90-avansu-ta-shchokvartalna-zvitnist-yak-pratsyuvatyme-finansuvannya-proiektiv-tysyachovesny/>

ПриватБанк, Mastercard та Мінкульт запускають цифрові платіжні технології в об'єктах культурної спадщини. – Микола Шмигін

ПриватБанк, Mastercard та Мінкульт запускають цифрові платіжні технології в об'єктах культурної спадщини, і першим кроком у межах такої співпраці став запуск терміналу самообслуговування в Національному заповіднику «Киево-Печерська лавра». Відтепер придбати квитки для відвідування території комплексу та виставок можна швидко й безконтактно –

за допомогою банківської картки, смартфона або іншого пристрою з підтримкою NFC. Партнерство передбачає впровадження сучасної платіжної та облікової інфраструктури на території об'єктів культурної спадщини по всій Україні. Серед ключових напрямів – розвиток безконтактної оплати, популяризація безготівкових розрахунків і створення прозорої системи обліку відвідувачів у режимі реального часу. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/1079182-privatbank-mastercard-ta-minkult-zapuskaiut-cifrovi-platizni-texnologiyi-v-objektax-kulturnoyi-spadshhini>

Києво-Печерська лавра, Мистецький арсенал та кіностудія Довженка пошкоджені

У ніч на 15 червня шахед влучив в Успенський собор Києво-Печерської лаври – в Стефанівський приділ. Попередньо по території заповідника здійснено пряме влучання. На місце відразу прибули ДСНС та працівники Лаври – було евакуйовано найцінніші експонати: ікони, антимінси, богослужбові предмети. Зазначається, що жертв та постраждалих немає. Міністерка культури Т. Бережна наголосила: «Коли під ударом опиняється Києво-Печерська лавра, мова йде не лише про Україну. Йдеться про спадщину, яка належить усьому людству. Закликаємо світову спільноту посилити тиск на росію, яка продовжує цілеспрямовано атакувати українців та світову культурну спадщину!». Митрополит Епіфаній відреагував на удар росії по Успенському собору: «Черговий російський злочин проти людяності, проти історії, проти християнства». ДСНС Києва повідомляє, що сталося займання будівлі Національного культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький арсенал» на площі 1000 м². Через влучання на території Національної кіностудії художніх фільмів імені Олександра Довженка виникла пожежа, пошкоджено костюмний цех. «Знищено найбільшу і найстарішу костюмну колекцію України. У студії перебували близько ста тисяч костюмів і три мільйони одиниць різноманітного одягу. Також пошкоджено інші корпуси та будівлі кіностудії», – зауважила Т. Бережна. Докладніше:

<https://chytomo.com/kyievo-pecherska-lavra-mystetskyj-arsenal-ta-kinostudiia-dovzhenka-poshkodzheni/>

Будинок органної і камерної музики у Дніпрі пошкоджений внаслідок атаки росії. – Валерія Буняк

Унаслідок російської атаки в ніч на 15 червня зазнав пошкоджень Будинок органної і камерної музики у Дніпрі. Також, за даними ОВА, у місті понівечено заклад культури. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/250500/2026-06-15-budynok-organnoi-i-kamernoi-muzyky-u-dnipri-poshkodzheny-vnaslidok-ataky-rosii/>

«Найстрашніше – пошкоджений інструмент» – директор Будинку органної та камерної музики про наслідки атаки рф по Дніпру. – Ірина Руденко, Антон Сіренко

Докладніше:

<https://suspiilne.media/dnipro/1331036-najstrasnise-poskodzenij-instrument-direktor-budinku-organnoi-ta-kamernoj-muziki-pro-naslidki-ataki-rf-po-dnipro/>

росіяни обстріляли Харків безпілотниками та ракетами. Є поранені та загиблі. – Олексій Содома

14 червня близько 18:00 у Харкові зафіксували влучання російського БПЛА у Київському районі міста. Ціллю росіян стала будівля Харківського художнього музею, в якій внаслідок удару виникла пожежа. Через атаку постраждали шестеро людей, серед яких 1-місячна дівчинка. Також на момент удару в будівлі музею знаходилася певна кількість картин. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/russians-are-bombing-kharkiv-15-06-2026/>

Києво-Печерська лавра, кіностудія Довженка та музеї: які культурні споруди в Україні постраждали від російської атаки. – Оксана Заблоцька

Про наслідки атаки на культурні об'єкти проти 15 червня у Києві, Дніпрі, Сумах. Докладніше:

<https://suspiilne.media/culture/1331032-kievo-pecerska-lavra-kinostudia-dovzenka-ta-muzei-aki-kulturni-sporudi-v-ukraini-postrazdali-vid-rosijskoi-ataki/>

Нічна атака рф: Україна ініціює процедури в ЮНЕСКО через удар по Лаврі, Зеленський закликає посилити ППО. – Катерина Бельмас

Очільник МЗС А. Сибіга заявив, що Україна негайно розпочинає всі необхідні процедури в рамках ЮНЕСКО та інших міжнародних механізмів після удару рф по Києво-Печерській лаврі у ніч на 15 червня. Водночас президент В. Зеленський та прем'єрка Ю. Свириденко наголосили на потребі у зміцненні ППО країни. Докладніше:

<https://suspiilne.media/1330914-ukraina-iniciue-vidpovidni-proceduri-v-unesko-pisla-rosijskogo-udaru-po-kievo-pecerskij-lavri-sibiga/>

Нацкомісія у справах ЮНЕСКО закликала міжнародну спільноту посилити тиск на росію через удари по культурних установах. – Поліна Горлач

Національна комісія України у справах ЮНЕСКО засудила російські удари по Києво-Печерській лаврі та низці культурних установ України й закликала міжнародну спільноту посилити тиск на росію. Докладніше:

<https://suspiilne.media/culture/1331122-nackomisija-u-spravah-unesko-zaklikala-miznarodnu-spilnotu-posiliti-tisk-na-rosiu-cerez-udari-po-kulturnih-ustanovah/>

«Для Франції це як бомбардування Нотр-Даму»: міністри ЄС відреагували на обстріл Києво-Печерської лаври. – Олена Абрамович

Європейські міністри закордонних справ засудили російський удар по Києво-Печерській лаврі під час масованої атаки на Київ у ніч проти 15 червня, назвавши його воєнним злочином і доказом того, що росія не має «жодних „червоних ліній”». «Для нас, французів, це було б рівнозначно бомбардуванню Нотр-Даму або базиліки Сен-Дені», – заявив міністр закордонних справ Франції Жан-Ноель Барро перед засіданням Ради ЄС із закордонних справ у Люксембурзі. За його словами, росія «вкотре продемонструвала всю

жорстокість своїх дій», завдавши серйозних пошкоджень Успенському собору Києво-Печерської лаври – об'єкту Світової спадщини ЮНЕСКО. Висока представниця ЄС із закордонних справ Кая Каллас також засудила російську атаку. «Минулої ночі ми знову стали свідками посилених атак на цивільних осіб, а також на об'єкти культурної спадщини ЮНЕСКО. Усе це є воєнними злочинами, які чинить росія», – сказала вона. Міністр закордонних справ Німеччини Йоганн Вадефуль назвав атаку свідченням небажання росії вести мирні переговори. Вадефуль наголосив, що Німеччина продовжить політику повної підтримки України й подальшого посилення санкційного режиму проти росії. Міністр закордонних справ Литви Кястутіс Будріс назвав атаку на Лавру ударом по одному з найсвятіших місць християнського світу. За словами Будріса, обстріл є ще одним аргументом на користь посилення санкцій проти москви й ухвалення 21-го пакета санкцій ЄС. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-lavra-ataka-rf-reaktsii/33780640.html>

«Для рф немає нічого святого»: як світ реагує на удар по Києву. – Надія Собенко

Посол ЄС Катаріна Матернова зазначила: «Собор є об'єктом Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО та одним із найсвятіших місць східного християнства. Його було збудовано у 1053 році. Ця війна не за землю та територію. Це напад на саму основу української ідентичності та цивілізації. Європейської цивілізації. росіяни не зупиняться ні перед чим. Їх потрібно зупинити. Світе, не відводь погляду!». Президент Литви Гітанас Науседа зауважив: «Для агресора немає нічого святого. У російських атаках на Києво-Печерську лавру, одну з найсвятіших православних святинь, ми бачимо шалену неповагу до людських життів, культурної спадщини та самої духовної традиції, яку росія проголошує своєю. Настав високий час посилити міжнародний тиск на росію, щоб покласти край цій війні». Міністр закордонних справ Естонії Маргус Цакхна заявив, що ударом по українській столиці, внаслідок якого було пошкоджено Києво-Печерську лавру, рф продемонструвала своє варварство. Президент Франції Емманюель Макрон засудив удар рф по Києву і зокрема по Лаврі і наголосив, що Франція готова співпрацювати з Україною щодо охорони пам'яток. Президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн підкреслила, що лідери країн G7 на саміті у Франції обговорять посилення тиску на рф для закінчення війни. Президентка Молдови Мая Санду акцентувала, що «кремль вкотре показав, що для нього немає нічого святого». Вона висловила солідарність з Україною та закликала посилювати міжнародний тиск на росію. Очільниця угорського МЗС Аніта Орбан заявила, що Угорщина «рішуче засуджує» російську атаку на Київ, внаслідок якої, зокрема, було пошкоджено Києво-Печерську лавру. Докладніше:

<https://suspihne.media/1330990-dla-rf-nemae-nicogo-svatogo-ak-svit-reague-na-udar-po-kievu/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України
Зеленський запровадив санкції проти російських пропагандистських

медіа та суддів. – Діана Горон

Президент України В. Зеленський підписав указ, яким увів у дію рішення Ради національної безпеки і оборони України про застосування санкцій проти російських пропагандистських медіа та суддів, які ухвалювали незаконні рішення щодо українців. Це «Газета.Ру», «Лента.Ру», «Утро.Ру» та ін. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/250449/2026-06-12-zelenskyy-zaprovadyv-sanktsii-proty-rosiyskykh-propagandystskykh-media-ta-suddiv/>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

Вулиці Амеліної, Світличної і станція Стуса – Харків готується до перейменувань

У Харкові пропонують перейменувати дві станції метро та понад 30 вулиць і провулків, у Кременчуці – художню школу імені російського художника Литовченка. Про це повідомляють організація «Деколонізація. Україна» та Український інститут національної пам'яті. Докладніше:

<https://chytomo.com/vulytsi-amelinoi-svitlychnoi-i-stantsiia-stusa-kharkiv-hotuietsia-do-perejmenuvan/>

В Одесі орендаря Літнього театру просять прибрати російські написи та зображення Віктора Цоя. – Христина Янак

Приморська районна адміністрація Одеси звернулася до керівництва СП «Солінг» із вимогою розглянути питання щодо російських написів і зображень В. Цоя, розміщених на території Літнього театру, розташованого в Міському саду. Докладніше:

<https://suspilne.media/odesa/1328898-v-odesi-orendara-litnogo-teatru-prosat-pribrati-rosijski-napisi-ta-zobrazenna-viktora-coa/>

Мовні питання

Комітет гуманітарної та інформполітики обговорив забезпечення цілісності державної мовної політики під час вступу в ЄС. – Світлана Остапа

Парламентський комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики на засіданні 11 червня розглянув питання чи належним чином забезпечується цілісність державної мовної політики перед відкриттям першого кластеру для переговорів щодо вступу України в ЄС. За інформацією медіа, це може статися 15 червня. В обговоренні питання взяли участь народні депутати з різних комітетів, віцепрем'єр-міністерка з гуманітарної політики – міністерка культури Т. Бережна, віцепрем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Т. Качка, голова Державної служби з етнополітики та свободи совісті В. Єленський, уповноважена із захисту державної мови О. Івановська, громадські діячі та ін. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/250454/2026-06-12-komitet-gumanitarnoi-ta-informpolityky-obgovoryv-zabezpechennya-tsilisnosti-derzhavnoi-movnoi-polityky-pid-chas-vstupu-v-ies/>

Зеленський підписав закон про вилучення російської мови з-під захисту

Європейської хартії

Президент України В. Зеленський підписав закон, який вилучає російську мову з переліку мов, до яких Україна застосовує положення Європейської хартії регіональних або міноритарних мов. Спікер Верховної Ради Р. Стефанчук назвав підписання закону «важливим рішенням для захисту українського мовного простору та виконання європейських зобов'язань». «Мова держави-агресора не може користуватися інструментами захисту, створеними для підтримки мов корінних народів і національних спільнот. Україна захищає державну мову, поважає мовне й культурне різноманіття та позбавляє російський імперський вплив привілеїв, якими він роками зловживав», – зауважив Стефанчук. З переліку мов, до яких Україна застосовує положення Хартії, також вилучено молдовську мову. Це пов'язано з визнанням румунської мови державною мовою Молдови. Дію Європейської хартії регіональних або міноритарних мов зберегли для білоруської, болгарської, гагаузької, кримськотатарської, новогрецької, німецької, польської, румунської, словацької, угорської, чеської мов та івриту. Окрім цього, захист поширили на урумську, румейську, ромську, кримчацьку, караїмську мови та їдиш. Докладніше:

<https://chytomo.com/zelenskyj-pidpysav-zakon-pro-vyluchennia-rosijskoi-movy-z-pid-zakhystu-ievropejskoi-khartii/>

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

Церкву на Прикарпатті розпишуть за мотивами косівської мальованої кераміки. – Ірина Оліщук

Храм УГКЦ парафії Святого Василя Великого у Косові на Прикарпатті планують оздобити в стилі традиційної косівської мальованої кераміки. Ескізи інтер'єру храму підготують студенти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. За словами мера Косова Ю. Плосконоса, ідея створення інтер'єру церкви в стилі косівської кераміки належить професорці катедри дизайну і теорії КНУВС І. Дундяк. Студенти катедри в межах дипломних робіт запропонують варіанти оформлення інтер'єру храму, іконостасу та зовнішніх елементів у відповідній стилістиці. Роботи профінансують з місцевого бюджету, а також залучатимуть партнерів. Докладніше:

https://zaxid.net/tserkvu_na_prikarpatti_rozpishut_za_motivami_kosivskoyi_malovanoyi_keramiki_n1639216

Апгрейд реальності. Як підлітки запускають зміни у громадах у межах Молодіжного банку ініціатив

Розповідь про те, як завдяки Молодіжному банку ініціатив українська молодь створює STEM-хаби та релакс-зони, організовує навчання з протидії дезінформації та тренінги з надання першої допомоги, облаштовує пересувні кінотеатри та простори для розвитку. І водночас вчиться домовлятися з бізнесом, залучати фінансування, презентувати ідеї та управляти проектами. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/topic/apgrejd-realnosti-yak-pidlitky-zapuskayut-zminy-u-gromadah-u-mezhah-molodizhnogo-banku-initsiatyv/>

Благодійність

«Курган & Agregat» зібрав 3,6 млн грн для ЗСУ під час київського концерту. – Віолетта Луньова

Український хіп-хоп гурт «Курган & Agregat» підбив підсумки свого нещодавнього сольного виступу у столичному Жовтневому палаці. Музиканти збрали для потреб Сил оборони України майже 3,6 мільйона гривень. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/95509/kurgan-agrega-zibrav-36-mln-grn-dlya-zsu-pid-chas-kyivskogo-konzertu/>

У Львові за ініціативи FESTrepublic та blago відбувся масштабний концерт «Жадан і Собаки»

З ініціативи FESTrepublic та компанії blago у Львові «Жадан та собаки» збрали понад 4000 шанувальників. Усі кошти, зібрані під час концертів, спрямовуються на закупівлю дронів Vampire для українських військових «Хартії». Тур уже встиг об'єднати тисячі українців у різних містах. У Чернівцях, до прикладу, концерт відвідали понад 1500 людей. Докладніше:

https://zaxid.net/u_lvovi_za_initsiativi_festrepublik_ta_blogo_vidbuvsya_mas_shtabniy_kontsert_zhadan_i_sobaki_n1639172

Фестивалі

Atlas, «ІСКРА» і рок просто неба: 13 музичних фестивалів літа в Україні. – Аліна Колотеева

Попри війну, цьогоріч в Україні заплановано понад десяток музичних подій – від рок-фесту «Сила нації» до електронного «ІСКРА», від камерної музики у Львівській опері до триденного Atlas Festival у Києві. Опубліковано добірку літніх музичних фестивалів 2026 року – з датами, локаціями та лайнапами. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/muzichni-festivali-lita-2026-v-ukrajini-13-podiy-i-laynapy-315536/>

Книжки, ігри та читання: що готує Дитячий Форум 2026 у Львові. – Зоряна Шейгец

Дитячий Форум 2026 у Львові повертається у форматі великої інтерактивної гри, де книжки стають частиною подорожі, а читання – ключем до відкриттів. У програмі заплановано літературні зустрічі, поетичні читання, майстер-класи, ігрові події та квести, що поєднують творчість, гру й живе спілкування з українськими авторами. Фестиваль відбудеться 27–28 червня. Цьогорічна тема – «Навколо світу за два дні» – об'єднає всі події у формат просторової гри, де діти зможуть «мандрувати» тематичними локаціями, виконувати завдання та відкривати нові книжкові історії. Докладніше:

<https://zahid.espresso.tv/novyny-lviv-knizhki-igri-ta-chitannya-shcho-gotue-dityachiy-forum-2026-u-lvovi>

У Ірландії – новий творчий і літературний фест The Binding. Українців особливо запрошують до участі

У листопаді в графстві Лонгфорд, у самому серці Ірландії, відбудеться перший міжнародний літературний та творчий фестиваль The Binding, який об'єднає письменників, ілюстраторів, поетів, музикантів та представників інших творчих професій з різних країн світу. Ініціаторами стали українська письменниця та засновниця видавництва Little Beetle Press Галина Буділова, івент-менеджерка Вероніка Берн (Weronika's Events) та команда Visit Longford. Мета фестивалю – створити простір для міжнародного творчого діалогу, обміну досвідом, пошуку нових професійних контактів та майбутніх колаборацій митців з різних країн. Фестиваль складатиметься з двох частин. Першим етапом стане The Binding – PenPals Edition. Учасники, відібрані за результатами відкритого конкурсу, візьмуть участь у двох онлайн-зустрічах з менторами та творчими колегами з різних країн. Програма покликана допомогти митцям познайомитися, поділитися досвідом, розширити професійне коло спілкування та знайти потенційних партнерів для майбутніх проєктів. Організатори особливо заохочують до участі українських письменників, ілюстраторів, поетів, музикантів та інших представників креативних індустрій. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/u-irlandiyi-novyj-tvorchyj-i-literaturnyj-fest-the-binding-ukrayintsiv-osoblyvo-zaproshuyut-do-uchasti/>

Театр

«Леополіс», «Харківська абетка», «Імперія маст дай»: літні прем'єри та фестивалі театрів України. – Вікторія Котенок

Театри по всій Україні готують насичену літню програму прем'єр, фестивалів і спеціальних подій. У найближчі місяці глядачам запропонують нові постановки за творами І. Франка, І. Багряного, М. Матіос, С. Жадана, Ернеста Гемінгвея, Мольєра й Альбера Камю, а також за текстами сучасних українських драматургів Л. Лягушонкової і О. Михайлова. Серед найочікуваніших подій літа – фестиваль Viaduk в Івано-Франківську, Summer Opera Fest у Харкові та дитячо-молодіжний фестиваль «Чудасія» у Луцьку. Львівська опера представить нове прочитання «Фауста» Шарля Гуно у постановці С. Мойсеєва, Харківська опера готує концерт-перформанс про Берлін, а Театр «Воскресіння» розпочинає масштабний проєкт адаптації репертуару для людей з порушеннями слуху та зору. Водночас театри продовжують активно працювати з міжнародними партнерами: нові вистави в Україні готують литовський режисер Андріус Дарела та німецький режисер Ян-Крістоф Гокель. Докладніше про головні театральні події літа в регіонах, на які варто звернути увагу:

https://lb.ua/culture/2026/06/14/744796_leopolis_harkivska_abetka.html

У Дніпрі створять масштабний мюзикл про життя та таємниці родини Моцарта. – Юлія Дон

Відома дніпровська режисерка та викладачка фахового коледжу культури К. Медіна розпочинає роботу над постановкою великої музичної вистави, що

відкриє глядачам маловідомі сторінки з життя родини геніального композитора Вольфганга Амадея Моцарта. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/95524/u-dnipri-stvoryat-masshtabnyj-myuzykl-pro-zhyttya-ta-tayemnyczy-rodyny-moczarta/>

Музика

Луцьк об'єднає Литву й Україну: на сцені драмтеатру покажуть проєкт «Створення світів»

У Волинському облмуздрамтеатрі 22 червня відбудеться концерт музично-поетичного проєкту «Створення світів», який об'єднає творчість Мікалоюса Константінаса Чюрльоніса та Лесі Українки. У програмі – музика Чюрльоніса у виконанні його правнука, піаніста Рокаса Зубоваса, та Сонати Девейкіте-Зубовене, а також поезія Лесі Українки у виконанні литовсько-української акторки Крістіни Кісельвайте. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1079119-luck-objednaje-litvu-i-ukrayinu-na-sceni-dramteatru-pokazut-projekt-stvorennia-svitiv>

У Харкові відкривається новий музичний простір M22. – Олексій Содома

19 червня у Харкові відбудеться подія на честь відкриття нового простору електронної музики M22. Співзасновниця M22 Юлія розповідає, що ідея створення простору з'явилася у 2024 році після закінчення курсу диджеїнгу в Центрі нової культури Some People. Через те, що у Юлії не було достатньо часу для відвідування практики, вона, спільно зі своїм партнером Глібом, почала шукати приміщення для відкриття власного простору. «Ми орієнтовані більше на спільноту диджеїв – як початківців так і досвідчених. Акцент на те, що ми не навчаємо, а даємо простір для практики та вдосконалення навичок тим, у кого немає можливості практикуватися на професійному обладнанні вдома», – розповіла Юлія. Зараз M22 поєднує обладнану кімнату для практики міксування і запису сетів та гнучку інфраструктуру для проведення камерних івентів та творчих сесій. Також організатори наголошують, що в майбутньому планується відкриття студійного середовища для саундпродюсерів. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/m22-dj/>

Візуальні мистецтва

«Фотоальбом Донеччини» – проєкт «Гарелі Неотодрешь»

Проєкт присвячено збереженню персональної та колективної пам'яті про Донеччину через особисті фотоархіви її мешканців і людей, чие життя пов'язане з регіоном. Виставка в Малій галереї Мистецького арсеналу «Фото на згадку. Ваша, АН» пропонує побачити Донецьку область не через її вже звичний у публічному просторі образ території конфлікту, а через фотографії того, що рідко потрапляє у фокус. З одного боку – це знімки з родинних та особистих архівів, а з іншого – великий історичний пласт побутового, яке завжди лишається крихким та змінним. Це пам'ятні для когось пейзажі, зустрічі з друзями, море, шашлики, весілля, похорон, власні кімнати, обличчя бабусь та

мам, перший дзвоник, випускний, смішні епізоди. Все, що відбувається у всіх нас. Ці фотографії, а також багато інших, стануть частиною «Фотоальбому Донеччини» – великого друкованого архіву, який вийде друком восени 2026 року. У центрі проекту – створення фізичного фотоальбому Донецької області як колективної мозаїки з приватних світлин і спогадів. Проект поєднує кілька компонентів: відкритий збір фотографій, роботу над фотоальбомом, виставку в Малій галереї Мистецького арсеналу, проміжну презентацію на Книжковому Арсеналі в Києві та фінальну презентацію у Львові. Готовий альбом поширюватиметься безоплатно в бібліотеках, музеях, хабах, центрах для ВПО та серед дослідницьких спільнот. Відкритий опен-кол у межах проекту вже завершився. Команда отримала близько 100 заявок і збрала близько 7500 фотографій, які стануть основою для подальшої кураторської та редакторської роботи над фотоальбомом. Для «Гарелеї Неотодрешь» цей проект є продовженням роботи зі збереження й репрезентації локальної пам'яті Луганщини та Донеччини. Команда працює з друкованими виданнями, виставками та іншими культурними форматами як інструментами діалогу про регіон, його візуальну історію та досвід людей, які з ним пов'язані. Проект здійснюється за підтримки Програми «Партнерство за сильну Україну», яку фінансують уряди Великої Британії, Естонії, Канади, Норвегії, Фінляндії, Швейцарії та Швеції. Докладніше:

<https://mitec.ua/fotoalbom-donechchyny-proyekt-gareleyi-neotodresh/>

Полюбити кривизну: Запоріжжя від міста-заводу до центру сучасного мистецтва. – Марія Шамич

Авторка, історикія мистецтв, відвідала виставку «Кривий ландшафт» у ЦСМ Запоріжжя і розповідає про те, з чим працює запорізька муніципальна галерея. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/vistavka-kriviy-landshaft-u-zaporizhzhii-pereosmislennya-industrialnoji-identichnosti-mista-315526/>

У Луцьку відновили скульптуру кликуна Книжка, яку вкрали п'ять років тому. – Ірина Воротна

Нову фігурку встановлено біля Луцького національного технічного університету. За легендою проекту «Луцький кликун», у Середньовіччі книги були надзвичайною цінністю, доступною лише заможним людям, монастирям та університетам. Луцькі кликуни, які виконували обов'язки глашатаїв, вартових і вогнеборців, мали бути освіченими та допитливими. Найбільше любов'ю до знань вирізнявся один із них, якого прозвали Книжком, адже він не втрачав нагоди почитати. Першу скульптуру Книжка встановили у 2020 році біля головного корпусу Волинського національного університету імені Лесі Українки. Вона швидко стала популярною серед студентів, однак невдовзі її викрали. Відшукати скульптуру так і не вдалося. Через п'ять років ініціативу відновити кликуна підтримали представники Луцького національного технічного університету. Скульптуру відтворили за оригінальним макетом авторки проекту, скульпторки Н. Музичко. Проект «Луцький кликун» реалізують з 2015 року з ініціативи управління туризму та промоції міста. Його

мета – популяризація історії Луцька та підвищення туристичної привабливості міста. Станом на сьогодні у різних куточках Луцька встановлено вже 22 скульптури кликунів. Кожна з них має QR-код із додатковою інформацією та включена до спеціального туристичного маршруту. Докладніше:

<https://lutsk.rayon.in.ua/news/1079241-u-lucku-vidnovili-skulpturu-klikuna-knizka-iaku-vkrali-piat-rokiv-tomu>

Відомий на Кіровоградщині художник створив мурал у Дніпрі. – Галина Шевченко

О. Брітцев, автор трьох муралів у Кропивницькому та шести (по три – відкритих та приватних) у селищі Олександрівка, намалював мурал під назвою «Друзі поруч» у Дніпрі. Стінопис прикрасив п'ятиповерховий житловий будинок по вулиці Батумській. «„Друзі поруч” присвячено нашим улюбленим, тим кого ми любимо, кого не залишаємо, тим, які нас люблять, рятують, дають віру у дружбу та взаємність, біля яких ми відпочиваємо і знімаємо стрес», – пояснив художник. Докладніше:

<https://oleksandrivka.rayon.in.ua/news/1079231-vidomii-na-kirovogradshhini-xudoznik-stvoriv-mural-u-dnipri>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Фестиваль Docudays UA оголосив цьогорічних переможців. – Діана Горон

XXIII Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA оголосив цьогорічних переможців. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/250452/2026-06-12-festyval-docudays-ua-ogolosyv-tsogorichnykh-peremozhtsiv/>

Docudays UA-2026: антикатолицькі скандали, окопні щоденники та право на смерть. – Дмитро Десятерик

Автор розповідає про переможців у найважливіших категоріях – Досу/Світ, Досу/Україна, Досу/Коротко та ін. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/250473/2026-06-13-docudays-ua-2026-antykatoLytski-skandaly-okopni-shchodennyky-ta-pravo-na-smert/>

Митець на війні: ширші контексти документальної стрічки «Блаженні» Андрія Лисецького. – Олександр Поворозник

Повномасштабна війна росії проти України стала випробуванням для всього суспільства, зокрема для людей творчих професій. Митці, чиє життя традиційно асоціювалося зі студіями, галереями та рефлексією, опинилися перед екзистенційним питанням: як жити, творити й зберігати людяність у реальності, сповненій насильства та абсурду. Документальна стрічка «Блаженні» режисера А. Лисецького, що стала єдиною українською картиною в міжнародному конкурсі цьогорічного фестивалю Docudays, – осмислення цієї трансформації душі через історії конкретних українських художників. Авторка розповідає, як постановнику та оператору, відомому своїм зображенням щоденної краси, вдалося зобразити життя в умовах постійної руйнації, і як

картина «Блаженні» вписується у ширший контекст мистецької традиції роздумів про роль художника на війні. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1329418-mitec-na-vijni-sirsi-konteksti-dokumentalnoi-stricki-blazenni-andria-liseckogo/>

«Тиха повінь»: луна війн, сила віри та невтрачений рай. – Дмитро Десятерик

На кінофестивалі Docudays UA у Києві пройшла українська прем'єра нового фільму Д. Сухолиткого-Собчука «Тиха повінь». Стрічка розповідає про закриту релігійну громаду у часи повномасштабного вторгнення. Докладніше про неї:

<https://detector.media/kritika/article/250451/2026-06-12-tykha-povin-luna-viyn-syla-viry-ta-nevtrachenyy-ray/>

В Україні стартував 13-й «Чілдрен Кінофест». – Марина Пилипенко

Розпочав роботу 13-й кінофестиваль для дітей і підлітків «Чілдрен Кінофест». Церемонія відкриття пройшла 12 червня в Києві. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/250485/2026-06-14-v-ukraini-startuvav-13-y-children-kinofest/>

«Чілдрен Кінофест» відкрив конкурс для кінотворців від 6 до 14 років. – Марина Пилипенко

«Чілдрен Кінофест» і «ЮНІСЕФ Україна» запустили програму «У кадрі: кризь дитячий об'єктив», у якій можуть взяти участь діти віком від 6 до 14 років. На конкурс можна подавати короткометражні ігрові, анімаційні або документальні фільми власного виробництва, що висвітлюють реалії сучасного дитинства та юності. Стрічки представлять на інформаційних платформах ЮНІСЕФ напередодні та в день відзначення 37-ї річниці ухвалення Конвенції ООН про права дитини і 80-річчя ЮНІСЕФ (20 листопада). Автори відібраних робіт отримають сертифікати відзнаки від обох організацій, а їхні картини ввійдуть до переліку заявок конкурсної програми «Чілдрен Кінофесту» 2027 року. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/250486/2026-06-14-children-kinofest-vidkryv-konkurs-dlya-kinotvortsiv-vid-6-do-14-rokiv/>

Великий екран для маленьких режисерів: як Дитячий кіноконкурс «Чілдрен Кінофесту» перетворює дитячі мрії на справжній кінематограф

«Щороку міжнародний кінофестиваль „Чілдрен Кінофест” збирає в кінотеатрах тисячі юних глядачів. Цьогоріч він пройде з 12 по 21 червня в 12 містах країни. Проте його справжнім серцем давно став Дитячий кіноконкурс, який святкує своє 10-річчя. Це хороший привід озирнутися назад і подивитися, як сміливий та дещо ризикований експеримент перетворився на головний майданчик для молодого українського кіно». Докладніше:

<https://liroom.com.ua/films/children-kinofest-2026/>

Топ-10 фільмів фестивалю «Миколайчук Open». – Наталка Горішня

У Чернівцях 13 червня відкрився міжнародний фестиваль глядацького кіно «Миколайчук Open». Докладніше про програму:

https://zaxid.net/top_10_filmiv_festivalyu_mikolaychuk_open_n1639246

У Чернівцях пошкодили кінотеатр просто неба фестивалю «Миколайчук Open». – Марина Пилипенко

У ніч проти 14 червня у Жовтневому парку в Чернівцях було пошкоджено літній кінотеатр, який фестиваль глядацького кіно «Миколайчук Open» відкрив напередодні. За попередньою інформацією, невідомі відрізали електроживлення та намагалися викрасти великий екран, через що було зруйновано всю конструкцію майданчика для перегляду. Організатори фестивалю разом з дирекцією парку звернулися до правоохоронних органів. Наразі триває встановлення обставин події. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/250490/2026-06-14-u-chernivtsyakh-poshkodyly-kinoteatr-prosto-neba-festyvalyu-mykolaychuk-open/>

Кінофестиваль Sunny Bunny представить ретроспективу українського квір-кіно: які фільми покажуть. – Поліна Горlach

Спеціальну українську квір-ретроспективу в кінотеатрі «Жовтень» представить кінофестиваль Sunny Bunny. Покази відбудуться 16, 23 та 30 червня. Серед стрічок у програмі «Секс, лікувальне, рок-н-рол», «Сумні портрети» та «Котики». Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1329458-kinofestival-sunny-bunny-predstavit-retrospektivu-ukrainskogo-kvir-kino-aki-filmi-pokazut/>

Проект фільму про 65-річного мариупольця відзначила найбільша платформа документалістів Центральної та Східної Європи. – Дарина Рубан

Проект документального фільму про 65-річного мариупольця «Славик на шляху у вічність» здобув відзнаку East Doc Platform Award у рамках індустрійної платформи Meet Market на Sheffield DocFest. Режисер В. Васильченко присвятив стрічку історії своєї багаторічної дружби з місцевою легендою Маріуполя. 65-річний Славик Долженко врятувався з міста вже після нищення його росіянами. Уперше режисер зустрів Славика у 2015 році, коли служив бійцем добровольчого батальйону. Місцевий показував свій музей, що для непосвячених скидається на химерний підвал. Відтоді камера відсторонено спостерігає за героєм та творить портрет Маріуполя між 2014 та 2022 роком. Зворотна хронологія фільму повертає Славика в молодість, а Маріуполь – у часи до катастрофи. East Doc Platform (EDP) у Празі – це найбільша індустрія платформа Центральної та Східної Європи, яка об'єднує документалістів із провідними міжнародними продюсерами, дистрибуторами та відбірниками топових кінофестивалів. Докладніше:

<https://shotam.info/proiekt-filmu-pro-65-richnoho-mariupoltsia-vidznachyla-naybilsha-platforma-dokumentalistiv-tsentralnoi-ta-skhidnoi-yevropy/>

Стартували зйомки святкової комедії «Два Різдва, одна Леся»

Starlight Production і Новий канал розпочали зйомки стрічки «Два Різдва, одна Леся». Повнометражний фільм вийде з 1 січня 2027 року в усіх кінотеатрах країни. Дистрибутор – Green Light Films. Автор ідеї, шоуранер і головний сценарист – Ю. Микуленко. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/ziomky-dva-rizdva-odna-lesia/>

«Сільпо» запускає літній кінотеатр просто неба у Києві та області

Мережа супермаркетів «Сільпо» відкриває сезон кінопоказів просто неба. Протягом літа щосуботи у Києві та області працюватиме пересувний кінотеатр із пуфами, гірляндами та попкорном. Перший показ відбувся 13 червня біля магазину «Сільпо» у ЖК «Комфорт Таун». Там показали анімаційний фільм «Викрадена принцеса». Упродовж літа кінотеатр мандруватиме між чотирма локаціями – Київ, Ірпінь, Старі Петрівці, Вишневе. Докладніше:

<https://bit.ua/2026/06/silpo-zapuskaye-litnij-kinoteatr-prosto-neba-u-kyievi-ta-oblasti/>

Література. Книговидання

Книговидання у 2027 році можуть додати до програми «Тисячovesна»

Книжкову галузь можуть додати до національної ініціативи «Тисячovesна» наступного року. Про це Президент України В. Зеленський сказав під час зустрічі з експертами ініціативи. Він наголосив на важливості створення українського культурного продукту й читання книжок українською мовою. Як приклад навів книжку Флоріана Іллієса «1913: Літо століття», що в оригіналі вийшла 2012 року, російською – 2013-го, а українською – лише 2026 року. Раніше про можливе розширення програми говорила віцепрем'єрка з гуманітарних питань – міністерка культури Т. Бережна під час публічного інтерв'ю на «Книжковому Арсеналі». За її словами, у майбутньому програму планують поширити на книговидання й виробництво онлайн-ігор. «Це уже закладено в нашій бюджетній декларації і моє завдання – зробити так, щоб там було не 4 млрд грн, а 6–8 млрд. Але це буде забезпечуватися тільки тоді, коли не лише держава скаже, що ось умови для створення українського культурного продукту, а представники української культурної спільноти скажуть, що готові взяти на себе цю відповідальність», – підкреслила Бережна. Докладніше:

<https://chytomo.com/knyhovydannia-u-2027-rotsi-mozhut-dodaty-do-prohramy-tysiachovesna/>

Книжка «Аграфки» знову отримала European Design Awards 2026

Видання «З півслова. Про спілкування та розуміння одне одного» Р. Романишин і А. Лесіва отримало бронзову нагороду European Design Awards 2026 (EDA). Окрім самої нагороди, студія «Аграфка» увійшла до двадцятки найкращих дизайн-студій Європи (TOP 20 Design Studios in Europe) та до десятки найкращих дизайн-студій України (TOP 10 Design Studios in UKR). Докладніше:

<https://chytomo.com/knyzhka-agrafky-znovu-otrymala-european-design-awards-2026/>

Оповідання Андрія Куркова увійде до збірки букерівських лауреатів та номінантів. – Дар'я Лобанок

Оповідання українського письменника А. Куркова потрапило до збірки букерівських лауреатів та номінантів «All Around the World» («По всьому світу»). Фонд Букерівської премії випустить її у межах британської програми Quick Reads. Упорядкував видання лауреат Букерівської премії Родді Дойл. Курков розповів, що до збірки увійде його твір про Київське море «Не варто боятися глибини», який письменник написав понад 20 років тому. Книжка коштуватиме один фунт стерлінгів (приблизно 60 гривень), щоб заохочувати людей до читання. Також Фонд Букерівської премії передасть 12 тисяч примірників людям, які мають обмежений доступ до читання, а також учасникам тюремної програми Books Unlocked і партнерським громадським організаціям. Причина створення цієї ініціативи – результати дослідження Фонду щодо стану читання в Британії. Опитування показало, що більше половини дорослих читають менше, ніж хотіли б через брак часу, труднощі з концентрацією та високу вартість книжок. Також 19% молодих людей віком від 16 до 24 років зазначили, що не бачать у книжках себе або своєї культури. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/opovidannya-andriya-kurkova-uviyshlo-do-zbirki-bukerivskih-laureativ-315540/>

У Кракові надрукували антологію сучасної української новелістики трьома мовами

Антологія сучасної української новелістики «Мереживо долі або вишиванка» вийшла друком у Кракові українською, польською та англійською мовами. До збірки увійшли твори 40 авторів, серед яких К. Бабкіна, М. Кіяновська, Т. Наконечна, Є. Положій, В. Рафеєнко. Обкладинку та символ антології – дерево – створили харківські художники Г. Соболю і Я. Соболю. Над виданням працювала команда Фондації святого Володимира Хрестителя Київської Русі протягом двох років. «До видання увійшли твори, що порушують теми людської гідності, морального вибору, духовної сили та внутрішньої свободи, а також презентують українську літературу як важливу частину європейського та світового культурного простору», – зазначають автори проєкту. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-krakovi-nadrukuvaly-antolohiiu-suchasnoi-ukrainskoi-novelistyky-troma-movamy/>

Англійською та нідерландською: нові переклади Ії Ківи й Олеся Ульяненка

В американському видавництві вийде роман «Сталінка» О. Ульяненка, а нідерландською та англійською з'явилися переклади поезії І. Ківи. Докладніше:

<https://chytomo.com/anhlijskoiu-ta-niderlandskoiu-novi-pereklady-ii-kivy-j-olesia-ulianenka/>

У польському перекладі виходить збірка Сергія Жадана «Постійне місце проживання». – Оксана Мамченкова

Книгу, яка в перекладі отримала назву «Бої без правил», презентує видавництво Warsztaty Kultury. Збірка об'єднує вірші, написані від 1993 до 2020 року, а також коротку прозу. Тексти були вибрані автором, а переклад здійснила люблінська поетка, культурна дослідниця та публіцистка Александра Зінчук. Раніше книгу було опубліковано українською мовою видавництвом ist publishing під назвою «Постійне місце проживання». Книжку присвячено Харкову, вона містить графічні роботи і вірші, відібрані художником П. Маковим і письменником С. Жаданом. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/06/15/745268_polskomu_perekladi_vihodit.html

Катерина Єгорушкіна зустрінеться з читачами в Стокгольмі. – Оксана Мамченкова

Упродовж трьох років К. Єгорушкіна їздила по прифронтових і деокупованих територіях, відвідувала гуртожитки для українських біженців за кордоном, щоб зібрати свідчення про різні військові досвіди цивільних і військових, дітей і дорослих. На основі цих свідчень вона написала книжку «І тоді наш будинок став кораблем. Історії про емоційний спадок війни», яка нині починає виходити в перекладах іноземними мовами. 17 червня під час зустрічі в Стокгольмі письменниця говоритиме про наративну терапію, «Щоденники воєнного часу» Астрід Ліндгрєн та про підтримку дітей у проживанні травматичних подій. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/06/15/745272_katerina_iegorushkina.html

Видавничі червоні прапорці й динаміка аудиторії: Що говорили на Книжковому Арсеналі про просування літератури за кордоном. – Юлія Демченкова

Цього року кілька розмов на Книжковому Арсеналі було присвячено тому, як Україна говорить зі світом і представляє свою культуру в різних країнах. Авторка переповідає найцікавіше з трьох подій, що фокусувалися на французькому, англомовному та німецькому ринках. Йдеться про розмову «Вояж, що триває. Як Сезон культури змінює сприйняття України у Франції», дискусію про перешкоди на шляху українських книжок до англомовного ринку «What Stands Between Ukrainian Books and Anglophone Market» та дискусію під назвою «Від Києва до Берліна: українська література на німецькомовному ринку між видимістю та бар'єрами» Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/06/13/744580_vidavnichi_chervoni_praportsi_y.htm

1

Музейна справа

Національний художній музей України відновлюється після російського обстрілу. – Юрій Свиридюк

Національний художній музей України відновлюється після пошкодження будівлі внаслідок російського обстрілу в ніч на 24 травня. Завдяки підтримці небайдужих закладу вдалося зібрати понад 120 000 гривень. Отримані

гроші адміністрація спрямувала на закупівлю будівельних матеріалів та оформлення документації. Зокрема, купили будматеріали та оновили технічний паспорт будівлі. Працівники та волонтери виконали значний обсяг найнагальніших аварійних робіт. Працівники музею власноруч закрили всі вибиті віконні прорізи тимчасовими захисними конструкціями. З найскладнішими ділянками на сходах допомогли колеги з Національного музею історії України у Другій світовій війні. Попри те, що першочергові заходи безпеки виконані, попереду залишається багато роботи, як зазначають у закладі. Гроші, які продовжують надходити на рахунки, адміністрація планує витратити на відновлення пошкоджених блоків системи пожежної безпеки, комплексну підготовку історичної будівлі до зимового періоду та проведення технічної інвентаризації музею, яка є фінансово затратною. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1329748-nacionalnij-hudoznij-muzej-ukraini-vidnovluetsa-pisla-rosijskogo-obstrilu/>

Порцелянова симфонія, що оживає: історія однієї династії, яку варто побачити. – Віолетта Луньова

У Національному музеї декоративного мистецтва України відкрито експозицію «Мир небу і землі. Порцелянова симфонія родини Трегубових». Представлено 377 робіт від мистецької династії, які вперше зібрано в одному просторі. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/95675/porcelyanova-symfoniya-shho-ozhyvaye-istoriya-odniyeyi-dynastiyi-yaku-varto-pobachyty/>

Січові Стрільці у Києві за часів Гетьманського перевороту: десятки архівних світлин «ожили». – Юрій Мартинович

У мережі опубліковано відео, де 28 архівних фотографій «оживили» за допомогою штучного інтелекту, котрі розповідають про один із найдраматичніших епізодів Української революції. Відео опубліковано на ютуб-каналі «Історії Юри Мартиновича». Автор ролика журналіст Мартинович відзначив, що світлини для відео надані музеєм «Садиба на Кудрявці» – філією Музею історії міста Києва. У закладі 18 червня відкривається виставка «Передмістя у центрі міста», присвячена історії Кудрявця – однієї з найдавніших місцевостей Києва. Наприкінці XIX століття район активно забудовувався, а в роки Української революції 1917–1921 років саме тут розташовувалися казарми Січових Стрільців, які стали свідками й учасниками переломних подій української історії. Докладніше:

<https://espreso.tv/suspilstvo-sichovi-striltsi-u-kievi-za-chasiv-getmanskogo-perevorotu-desyatki-arkhivnikh-svitlin-ozhili>

У Косівському музеї мистецтва Гуцульщини з'явилась експозиція для дорослих. – Наталка Горішня

У музеї народного мистецтва та побуту Гуцульщини в Косові з'явилась експозиція 16+. У ній представлено експонати із сороміцькими сюжетами. Докладніше:

https://zaxid.net/u_kosivskomu_muzeji_mistetstva_gutsulshhini_zyavilas_eks_pozitsiya_dlya_doroslih_n1639230

Арцизький музей представив історію міста на міжнародному з'їзді у Штутгарті. – Софія Чебан

Екскурсовод Арцизького історико-краєзнавчого музею Н. Кочурова представила місто на Bundestreffen des Bessarabiendeutschen Vereins – головній події для бессарабських німців, яка раз на два роки проходить у німецькому місті Штутгарт. Масштабний захід став місцем зустрічі для уродженців колишніх німецьких колоній, які були змушені залишити українську Бессарабію у 1940 році, їхніх нащадків, а також європейських дипломатів і високопосадовців. Серед почесних гостей з'їзду були присутні Посол Молдови Ауреліу Чоккой, віцеконсул Румунії Клара Рапан, мер міста Кірхгайм/Тек доктор Паскаль Бадер та Уповноважений Федерального уряду Німеччини з питань етнічних переселенців доктор Бернд Фабріціус. Справжньою сенсацією виставки стала експозиція Арцизького музею. Співробітники підготували унікальні відеоекскурсії колишніми німецькими колоніями Бессарабії, які для багатьох літніх іноземців та їхніх дітей стали справжньою віртуальною «подорожжю додому». Найціннішою практичною частиною поїздки став живий діалог із нащадками німців, які свого часу засновували Арциз. Українським музейникам вдалося задокументувати усні спогади та родинні хроніки, що доповнять наявні архівні фонди безцінними особистими свідченнями. У закладі переконані, що налагоджені контакти у Штутгарті стануть міцним фундаментом для євроінтеграції музею, допоможуть поповнити фонди рідкісними артефактами та виведуть краєзнавчу роботу Арциза на якісно новий міжнародний рівень. Джерело:

<https://bolgrad.rayon.in.ua/news/1079042-arcizkii-muzei-predstaviv-istoriiu-mista-na-miznarodnomu-zyizdi-u-stuttgarti>

Царські ворота з Києво-Печерської лаври: приклад кураторської практики у Музеї Вікторії та Альберта

У липні 2025 року Український інститут у співпраці з ICOM UK, ICOM Ukraine, Асоціацією музеїв та за підтримки Британської Ради випустив англomовний посібник «Підтримка деколонізації в музеях: Україна у фокусі». До посібника увійшли конкретні кейси, якими музейники та дослідники з різних куточків світу розповідають про практичні інструменти на шляху до деколонізації. Українська версія посібника стала доступною у 2026 році. Його презентація відбудеться 18 червня в Києві. У цьому есеї Аліса Мінтер, старша кураторка колекції Розалінди та Артура Гілбертів Музею Вікторії та Альберта (Лондон) ділиться історією Царських воріт з Києво-Печерської лаври та досвідом переосмислення спадщини. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1328856-carski-vorota-z-kievo-pecerskoi-lavri-priklad-kuratorskoi-praktiki-u-muzei-viktorii-ta-alberta/>

Охорона культурної спадщини

У Чернігові під шаром розписів XVIII століття знайшли живопис часів

Мазепи. – Микита Кишиневський

У Свято-Троїцькому соборі Чернігова реставратори виявили унікальний живопис XVII століття. Фахівці зазначають, що ці розписи у стилі мазепинського бароко бачив сам гетьман Іван Мазепа. Директорка заповідника «Чернігів стародавній» Н. Реброва наголошує, що попереду у науковців багато роботи. Експерти детально вивчать знахідку у лабораторіях та згодом ухвалять остаточне рішення: залишити шар XVIII століття чи повністю відкрити оригінальний живопис часів Мазепи. Докладніше:

<https://shotam.info/u-chernihovi-pid-sharom-rozpysiv-xviii-stolittia-znayshly-zhyvopys-chasiv-mazepu/>

Під старим пивзаводом у Мукачеві знайшли середньовічний палац XVI століття. – Микита Кишиневський

Дослідники виявили в підвалах найстарішого українського пивзаводу унікальні мури палацу Телегді XVI століття. Віднайдені мури стали третьою за віком будівлею міста після замку «Паланок» та каплиці святого Йосипа. Палац належав угорському шляхтичу Міхаю Телегді ще з 1575 року. У документах 1596 року згадуються склепінчастий підвал, дерев'яний другий поверх та три охоронні вежі. Екскурсовод В. Стинич пояснив, що науковці раніше не вивчали цю територію через те, що ділянку завжди займали приватні підприємства, зокрема пивзавод, пекарні та ковбасні цехи. Проте нове дослідження локації суттєво змінило історію Мукачева, адже знайдений палац Телегді виявився на 70 років старшим за відомий Білий палац Ракоці. Поруч із пивзаводом у 1880 році знайшли «підгорянський скарб» – 14 бронзових мечів XI–X століть до нашої ери з залізними заклепками. Археологи вважають цю знахідку важливим маркером початку використання заліза на Закарпатті. Команда планує створити тут музей пивоваріння, відновити історичний пивний сад та облаштувати простір для фестивалів. Історики шукають в архівах автентичні рецепти мукачівського пива часів князів Ракоці та графів Шенборнів. Джерело:

<https://shotam.info/pid-starym-pyvzavodom-u-mukachevi-znayshly-serednovichnyy-palats-xvi-stolittia/>

У Львові до Реєстру цінних мозаїк і керамічних панно внесли роботу художниці Ольги Безпалків. – Катерина Кадакова

До Реєстру цінних мозаїк і керамічних панно Львова внесено композицію з території колишнього заводу «Сільмаш», яку створила мисткиня О. Безпалків. Це лише перший етап складної процедури на шляху до отримання статусу пам'ятки. Зараз триває процес подання документів до Львівської облдержадміністрації, після чого матеріали передадуть до Міністерства культури. Докладніше:

<https://divoche.media/2026/06/12/u-lvovi-do-reiestru-tsinykh-mozaik-i-keramichnykh-panno-vnesly-robotu-khudozhnytsi-olhy-bezpalkiv/>

Читання

У книжковому сервісі LitCom тепер можна записувати аудіоремарки

Мобільний сервіс книжкових вражень LitCom отримав найбільше оновлення від часу запуску у 2022 році: у застосунку з'явилися відстеження читацького прогресу, пошук книжок за ISBN-кодом, власна бібліотека користувача. Оновлений LitCom дає змогу позначати прочитані книжки, додавати видання до списку тих, які користувач читає або хоче прочитати, а також залишати приватні чи публічні ремарки – текстові й аудіо. Одним з акцентів оновлення стали аудіоремарки. На відміну від літкастів, їх не потрібно завантажувати у застосунок зі сторонніх сервісів – записати аудіонотатку можна безпосередньо в LitCom. Такі ремарки зберігаються не окремо в диктофоні чи месенджері, а прив'язуються до конкретної книжки. У сервісі зазначають, що аудіоремарки можуть працювати як читацький щоденник: користувач може швидко зафіксувати думку або емоцію під час читання й пізніше легко знайти нотатку біля відповідного видання. Докладніше:

<https://chytomo.com/knyzhkovyj-servis-litcom-otrymav-najbilshe-onovlennia-vid-chasu-zapusku/>

Авторське право

російська співачка присвоїла собі відомий хіт Тіни Кароль. – Віолетта Луньова

Виконавиця з росії Н. Власова опинилася в центрі гучного скандалу через звинувачення у плагіаті. Співачка представила як власну новинку пісню під назвою «Я все еще люблю», яка виявилася майже повною копією однойменного хіта Тіни Кароль, випущеного ще у 2015 році. У «новій» версії Власової текст і структура композиції практично ідентичні оригіналу, а співачка разом із продюсером В. Дробишем безсоромно вказали себе авторами твору. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/95703/rsijska-spivachka-prysvoyila-sobi-vidomyj-hit-tiny-karol/>

Підтримка України у світі

«Ти вже не можеш просто повернутися назад»: як художник з Берліна через мистецтво відкривав для себе Донеччину. – Олександра Папіна, Лія Русик

Алан Меєр – художник та громадський активіст з Берліна. Він з 2014 року організував благодійні аукціони аби зібрати кошти для допомоги жителям Донеччини. Разом з іншими волонтерами організував кілька поїздок дітей з Авдіївки до Європи. Пізніше щороку робив мистецькі резиденції у містах Донеччини та Луганщини і планував купити будинок в Авдіївці, щоб зробити там мистецьку резиденцію. Його роботи є у колекціях художніх музеїв Краматорська, Авдіївки, Маріуполя та Старобільська. У перші дні повномасштабного вторгнення Алан зустрічав українських біженців на польському кордоні та доправляв їх до Німеччини. А у серпні 2022 він отримав лист від дівчини з окупованого Маріуполя, в якому йшлося, що вона врятувала його картину зі зруйнованого музею міста. Митець розповідає, чому, на його

думку, мистецтво переконливіше за будь-які слова, про врятовану картину та як трансформувалася мрія про резиденцію в Авдіївці. Докладніше:

<https://suspilne.media/donbas/1317011-ti-vze-ne-mozes-prosto-povernutisa-nazad-ak-hudoznik-z-berlina-cerez-mistectvo-vidkrivav-dla-sebe-doneccinu/>

У Будапешті скасували виступ російського скрипаля Вадима Рєпіна. –
Марина Пилипенко

У Будапешті завдяки зусиллям посольства України в Угорщині скасовано виступ російського скрипаля В. Рєпіна в рамках відкриття концертного сезону Національного філармонічного оркестру Угорщини. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/250480/2026-06-13-u-budapeshti-skasuvaty-vystup-rosiyskogo-skrypalya-vadyma-riepina/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm